

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bedrijventerrein Medel, gemeente Neder-Betuwe

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

19 februari 2009 / rapportnummer 2181-35

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET PLAN-MER

Het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Neder-Betuwe heeft het voornemen om in samenwerking met de gemeente Tiel, aansluitend aan bedrijventerrein Medel 1, bedrijventerrein Medel 1a en 2 te realiseren (160 ha uitbreiding). De gemeente Neder-Betuwe heeft hiertoe op de gronden van Medel 1a en 2 een vervroegd voorkeursrecht gevestigd (Wvg). Om dit voorkeursrecht te bestendigen wordt de uitbreiding van het bedrijventerrein in een structuurvisie vastgelegd. Voor de besluitvorming over deze structuurvisie wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Neder-Betuwe is hiervoor het bevoegde gezag.¹

De Commissie voor de m.e.r. beschouwt de volgende punten als essentiële informatie voor het plan-milieu-effectrapport (plan-MER, in het vervolg in dit advies MER genoemd). Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een onderbouwing van nut en noodzaak van het bedrijventerrein;
- inzicht in de ambities en de doelstelling van de gemeente o.a. op het gebied van type bedrijvigheid en duurzaamheid;
- de randvoorwaarden (bijvoorbeeld geluid en groenblauwe structuur) waarbinnen mogelijke alternatieven kunnen worden ontwikkeld, die tevens dienen als afwegingskader voor de vergelijking van alternatieven;
- alternatieven voor het soort/ type bedrijven en de ruimtelijk (en faseerbare) opzet van het bedrijventerrein, waarmee de bandbreedte van mogelijke milieugevolgen verkend kan worden;
- een verkenning van de milieugevolgen van het bedrijventerrein;
- een zelfstandig leesbare samenvatting en onderbouwend kaartmateriaal met duidelijke legenda en goed leesbare topografische namen.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie baseert zich voor het advies op hetgeen in de notitie reikwijdte en detailniveau en de nota van uitgangspunten beschreven staat. Dat wil zeggen dat dit advies geen zelfstandig document is, maar in combinatie met de eerdere notities moet worden gelezen.

2. ACHTERGROND

2.1 Nut en noodzaak

Het voornemen tot de aanleg van Medel 1a en 2 wordt in de notitie reikwijdte en detailniveau en de nota van uitgangspunten ingebed in regionaal beleid. Motiveer nut en noodzaak met een behoefteonderbouwing voor het bedrijventerrein op regionaal en bovenregionaal niveau en voor de beoogde typen bedrijven inclusief omvang en type werkgelegenheid en milieucategorieën. Ga hierbij uit van het marktonderzoek² en andere recente gegevens over de be-

¹ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1.

² Hiervan werd een aankondiging gedaan door de initiatiefnemer tijdens het locatiebezoek (09-12-2008).

hoefte aan bedrijventerreinen³, maar betrek ook het Provinciale streekplan (inclusief de streekplanuitwerking voor de zoekzones), de Structuurvisie Rivierenland 2004-2015 en het Convenant Bedrijventerreinen Rivierenland inclusief mogelijke besluitvorming hieromtrent. Ga tevens in op de positie van de andere bedrijventerreinen in de regio en eventuele (uitbreiding- of herstructurerings)plannen van deze terreinen en beschouw het risico van overaanbod van bedrijventerreinen en het risico van een significante leegstand.

2.2 Locatiekeuze

Uit de notitie reikwijdte en detailniveau en de nota van uitgangspunten wordt duidelijk dat locatiealternatieven niet zijn beschouwd. De locatie is binnen het streekplan Gelderland 2005 deels als zoekzone 'werken' vastgesteld. Geef in het MER de argumenten op basis waarvan de locatie Medel gekozen is en besteed expliciet aandacht aan milieuoverwegingen daarin. Beargumenteer op basis van voor- en nadelen waarom het bedrijventerrein het beste op deze locatie gerealiseerd kan worden. Beargumenteer waarom de begrenzing van het plangebied groter is dan de zoekzone uit het streekplan.⁴

Pas bij het onderbouwen van het nut, de noodzaak en de locatiekeuze voor het bedrijventerrein de SER-ladder⁵ toe.

2.3 Doel en ambities

De notitie reikwijdte en detailniveau geeft nog geen helder beeld van de beoogde typen en categorieën bedrijven en de ambities voor het te ontwikkelen bedrijventerrein. Werk deze in termen van doelstellingen in het MER uit. Ga daarbij in ieder geval in op:

- de beoogde typen en categorieën bedrijven;
- de uitgangspunten voor het 'bedrijvenprogramma'⁶ die voortvloeien uit het eigen beeldkwaliteitsplan waarin een profielschets van het bedrijventerrein wordt vastgelegd, dan wel uitgangspunten die voortvloeien uit wensen voor het programma van andere overheden (bijvoorbeeld wens van het waterschap Rivierenland voor 5 ha tijdelijke slibberging in het plangebied);
- ambities ten aanzien van duurzame ontwikkeling⁷ (waaronder ook klimaat en energie), bereikbaarheid en openbaar vervoer, aanleg (mogelijk gefaseerd), inpassing in de omgeving, en parkmanagement.

3. **KADERSTELLING**

3.1 Beleidskader

In de nota van uitgangspunten staat een weergave van regionaal beleid waarin het voornemen is ingebed. Vul dit overzicht aan met ander vigerend beleid

³ Zie in dit kader ook de zienswijze van de Gelderse Milieufederatie. (Zie zienswijze 4, bijlage 2 van dit advies.)

⁴ Zie ook zienswijze 4, bijlage 2 van dit advies.

⁵ In een AMvB is vastgelegd dat uitbreiding van het areaal voor bedrijventerreinen pas is toegestaan nadat het beschikbare areaal (eventueel na herstructurering en meervoudige en slim ruimtegebruik) niet voldoende blijkt.

⁶ Bedrijvenprogramma: het soort en type bedrijven.

⁷ Paragraaf 3.8 Nota van uitgangspunten.

en wet- en regelgeving, voor zover dat kaderstellend is voor dit voornemen en beschrijf welke randvoorwaarden hierdoor ontstaan.

3.2 Ruimtelijk kader

Beschrijf de kenmerken van het plangebied en (de aansluiting met) de omgeving en de gevoeligheden daarin. Beschrijf de randvoorwaarden, inwaartse zoneringsen die vanuit de omgeving het plangebied inwerken en de beperkingen en kansen die dit oplevert ten aanzien van de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Betrek hierbij ook relevante toekomstige ontwikkelingen in de omgeving waarover reeds besloten is.⁸

Maak onderscheid tussen 'harde' randvoorwaarden die bepalend zijn voor de maximale milieuruimte (bijvoorbeeld zoneringsen voor geluid en externe veiligheid), en 'zachtere' voorwaarden en kansen die zich lenen om mee te variëren bij de ontwikkeling en mogelijke invulling van het bedrijventerrein (bijvoorbeeld het in stand houden van cultuurhistorische waarden of landschappelijke structuren in het gebied).

Randvoorwaarden en mogelijkheden volgend uit het beleidskader en het ruimtelijk kader geven de milieuruimte en de aanknopingspunten aan voor de invulling van alternatieven voor het bedrijventerrein.

4. ALTERNATIEVEN EN REFERENTIE

4.1 Alternatieven

De voorgenomen activiteit betreft het realiseren van een bedrijventerrein van 160 ha, waarbinnen ruimte is voor 20 ha milieucategorie 5 bedrijventerrein. Uit de notitie reikwijdte en detailniveau blijkt nog niet concreet welk bedrijvenprogramma op het terrein wordt beoogd (type/ categorie bedrijven dat zich op het terrein zal vestigen, en de verdeling daarvan over het beschikbare aantal hectares). Op basis van drie ontwikkelingsmodellen zullen alternatieven worden ontwikkeld. De Commissie adviseert om minimaal twee relevante alternatieven uit te werken waarmee de bandbreedte van milieueffecten inzichtelijk kan worden gemaakt.

De Commissie adviseert om in ieder geval een alternatief uit te werken waarin het bedrijventerrein wordt ingevuld met een programma met maximale milieueffecten. Voor dit alternatief kan aansluiting gezocht worden bij de beschikbare milieuruimte zoals gedefinieerd door de 'harde' randvoorwaarden en zoneringsen (zie vorige paragraaf). Denk hierbij bijvoorbeeld aan een programma met 20 ha categorie-5 bedrijven, met daarin logistieke en BRZO bedrijven zodat zonering (geluid, veiligheid) moet worden toegepast.

Stel daarnaast een alternatief op met een bedrijvenprogramma met veel lage milieucategorieën en 'minimale' milieueffecten (gegeven de haalbaarheid van de (economische) doelstelling van het voornemen), waarmee tevens aansluiting gezocht wordt bij de zachtere randvoorwaarden vanuit het gebied. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kansen/ mogelijkheden om mede invulling te geven aan een ecologische verbindingzone langs de Linge, het meer in stand hou-

⁸ Bijvoorbeeld de vestiging containerterminal in Medel 1 en de reconstructie van de rotonde langs de A 15.

den van de groen/blauwe structuur in het gebied en cultuurhistorie en aansluiting op het recreatieve fietsnetwerk.

Toets de alternatieven (met hun uitwaartse zoneringen) aan de bestaande milieuruimte zoals beschreven in paragraaf 3.2. Optimaliseer op basis van de knelpunten en mogelijkheden die hieruit voortvloeien, de globale ruimtelijke indeling van het bedrijventerrein. Ga daarbij met name in op:

- de ontsluitingsstructuur en de interne logistieke structuur (i.v.m. het geplande containeropslagterrein, het parkeerterrein voor vrachtwagens, de reeds geplande rotonde bij de aansluiting N323/A15 en de bestaande containerterminal langs het Amsterdam-Rijnkanaal, alsmede de bereikbaarheid voor het resterende landbouw- en bestemmingsverkeer);
- de hoofdlijnen van de (externe en interne) milieuzonering;
- de groen/ blauwe structuur;
- aansluiting bij de bredere omgeving, inclusief Medel 1.

De Commissie wijst in het bijzonder op het belang van het onderzoeken van mogelijkheden voor een gefaseerde aanleg. Dit gezien de mogelijkheid dat de vraag naar nieuw bedrijventerrein lager blijkt dan nu geraamd.

Beschrijf op welke wijze bij deze optimalisatie rekening is gehouden met milieueffecten en de wijze waarop die effecten kunnen worden beperkt of voorkomen.

4.2 Referentiesituatie

Voor de ontwikkeling van de alternatieven is het (studie)gebied al in beeld gebracht (zie paragraaf 3.2). Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het gebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover al is besloten.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemeen

Het plan-MER dient aan de hand van een toetsingskader een beargumenteerde kwalitatieve vergelijking te maken tussen de verschillende alternatieven op doelbereik, haalbaarheid, mogelijke knelpunten en de oplosbaarheid daarvan. Hieruit volgen concrete aandachtspunten die in vervolgonderzoek (besluit-MER) in detail zijn uit te werken. Milieugevolgen kunnen dus voornamelijk kwalitatief worden beschreven.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft een voorzet voor het toetsingskader waarmee de alternatieven beoordeeld gaan worden. De Commissie geeft in dit hoofdstuk aanvullend op de notitie enkele aandachtspunten. Voorts merkt zij op dat zowel de milieueffecten van het gebruik als in/ van de (gefaseerde) aanleg moeten worden beschreven.

5.2 Verkeer

Beschrijf de effecten van de verschillende alternatieven op het gebruik van nieuwe en bestaande weginfrastructuur. Beschrijf indicatief:

- het aantal autoverplaatsingen en de belastingsgraad (I/C-verhoudingen) op maatgevende momenten van de dag;
- het aandeel vrachtverkeer in de totale verkeersstroom;
- mogelijke knelpunten voor de verkeersveiligheid;
- de kansen voor openbaar vervoer en aansluiting bij het recreatieve fiets-netwerk.
- de gevolgen voor het resterende landbouw- en bestemmingsverkeer⁹.

5.3 Bodem

Beschrijf de gevolgen voor de kwaliteit van de bodem. Besteed daarbij in ieder geval aandacht aan:

- bodem opbouw in relatie tot draagkracht;
- de globale grondbalans;
- tijdelijke slibberging en eventuele verontreinigingen.

5.4 Water

Beschrijf de globale gevolgen (mogelijke knelpunten) voor de waterkwaliteit en de –kwantiteit, en betrek in het MER de Watertoets. Besteed aandacht aan:

- de relatie van het watersysteem in het plangebied met het regionale watersysteem;
- mogelijke knelpunten voor waterberging (mede gezien het grote verharde oppervlak);
- peilwijzigingen;
- klimaatbestendigheid van het watersysteem;
- eventuele verontreinigingen voor zover dit relevant is voor keuzes in de planontwikkeling.

5.5 Natuur

Beschrijf de globale effecten van het bedrijventerrein op de natuur. Besteed daarbij aandacht aan:

- de mogelijke externe effecten op EHS en het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal¹⁰;
- te verwachten natuurkwaliteit binnen de groenblauwe structuur;
- ruimtebeslag in of kwaliteitsverlies van leefgebied van beschermde soorten binnen of buiten het plangebied. Geef ook aan, aan welke voorwaarden de inrichting moet voldoen om de gunstige staat van instandhouding van deze beschermde soorten te verzekeren.

⁹ Zie ook zienswijze nummer 1, bijlage 2 van dit advies.

¹⁰ Indien uit de voortoets blijkt dat significante effecten niet zijn uit te sluiten dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd, deze dient dan in het plan-MER te worden opgenomen.

5.6 Geluid

Beschrijf globaal de geluidseffecten van de activiteiten en het aanverwante verkeer. Ga in op:

- het geluidbelaste gebied en gevoelige bestemmingen daarin;
- de mogelijke inzet van zoneringen en de mogelijkheden om d.m.v. zonering gevoelige bestemmingen te beschermen;
- een uitwerking van geluidszoneringen ten gevolge van de aanwezigheid van zware bedrijven op het terrein (voor zover nu mogelijk);
- de mogelijkheden voor koppeling met reeds aanwezige geluidzoneringen.¹¹

5.7 Luchtkwaliteit

Beschrijf globaal de effecten op de luchtkwaliteit¹² van de activiteiten en het aanverwante verkeer (ook in cumulatie met de effecten van het bestaande verkeer). Ga daarbij in ieder geval in op:

- de locatie van zoneringen en de mogelijke overschrijdingen van luchtkwaliteitseisen;
- mitigeerbaarheid van deze effecten.

5.8 Externe veiligheid

Beschrijf globaal de situatie voor het aspect externe veiligheid. Ga in op:

- eventuele zoneringen voor groeps- en plaatsgebonden risico;
- eventuele inpassing van een route gevaarlijke stoffen en uitgangspunten daarbij;
- de ruimtevraag van BRZO¹³-bedrijven ten opzichte van mogelijk aanwezige (beperkt) gevoelige objecten (woningen e.d., respectievelijk bedrijven met grote aantallen werknemers en/ of risicovolle opslagen).

5.9 Landschap en cultuurhistorie

Beschrijf de effecten op landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie) en beschouw het voornemen op inpasbaarheid. Ga daarbij in op:

- landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle structuren;
- archeologische waarden (bepaal tevens in hoeverre bij de verdere uitwerking van het plan nader onderzoek nodig is);
- cultuurhistorische elementen (gebouwen/ monumenten);
- de argumentatie voor de keuze om 'het aantal monumenten terug te dringen'¹⁴.

5.10 Energie en klimaat

Verken in het MER de mogelijkheden voor klimaatneutrale inrichting (mogelijkheden voor toepassing van duurzame energie).

¹¹ Zie hiervoor ook zienswijze 3, bijlage 2 van dit advies.

¹² Hoewel dit MER zich met name richt op mogelijke knelpunten (beperkt detailniveau), wijst de Commissie ook op de gewijzigde Ministeriële Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (december 2008) voor het geval dat luchtkwaliteit in meer detail berekend moet worden.

¹³ Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999.

¹⁴ Nota van uitgangspunten Bedrijventerrein Medel, fase 1a en 2, blz.11.

5.11 Gezondheid

Geef in het MER een globale vergelijking van de alternatieven op mogelijke risico's voor de volksgezondheid als gevolg van effecten:

- op de luchtkwaliteit;
- door geluid;
- vanuit externe veiligheid;
- door verkeer.

5.12 Ruimtebeslag

Geef een indicatie van de verandering in ruimtegebruik voor overige functies in het gebied (landbouw in aantallen hectaren, woningen in aantallen).¹⁵

6. OVERIGE ASPECTEN

6.1 Samenvatting, vorm en presentatie

Gebruik goed en recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda. Neem tenminste één kaart op met alle in het MER gebruikte topografische namen. Zorg voor duidelijk kaartmateriaal en een goed leesbare, publieksvriendelijke tekst in de samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordeling staan weergegeven.

6.2 Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling en met de referentie worden vergeleken om zo inzicht te geven in de haalbaarheid van het voorneemen en de mogelijke risico's.

6.3 Leemten in informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen.

¹⁵ Zie in dit kader ook de zienswijzen van de Gelderse miliefederatie en LTO-Noord, waarin ingegaan wordt op de mogelijkheid van intensief ruimtegebruik en het ruimtebeslag ten koste van de landbouw in het gebied. (Zie respectievelijk zienswijzen 1 en 4, in bijlage 2 van dit advies.)

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Neder-Betuwe

Besluit: vaststellen van een structuurvisie t.b.v. bestendigen voorkeursrecht

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2 (en mogelijk C20 volgens notitie reikwijdte en detailniveau)

Activiteit: het realiseren van een uitbreiding van een bedrijventerrein met meer dan 150 ha (terrein Medel 1a en 2, ter uitbreiding van Medel 1, nabij Tiel).

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau plan-m.e.r.; Bedrijventerrein Medel, fase 1a en 2. (Gemeente Neder-Betuwe, augustus 2008);
- Nota van uitgangspunten; Bedrijventerrein Medel, fase 1a en 2. (Gemeente Neder-Betuwe, april 2008);
- Streekplan Gelderland 2005; kansen voor de regio's. (Provincie Gelderland, juni 2005).

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Rhenense Betuwse Courant van 22/10/2008

advies aanvraag: 5 november 2008

ter inzage legging: 23/10 t/m 3/12 2008

advies reikwijdte en detailniveau: 19 februari 2009

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het plan-MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de notitie reikwijdte en detailniveau als uitgangspunt

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker

ing. W.J. Dirks

ir. H. Otte

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

drs. H. Woesthuis (secretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. LTO Noord, vestiging Deventer
2. Gasunie, Groningen
3. Gemeente Tiel
4. Gelderse Milieufederatie

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bedrijventerrein Medel, gemeente Neder-Betuwe

De gemeente Neder-Betuwe heeft het voornemen om in samenwerking met de gemeente Tiel, aansluitend aan bedrijventerrein Medel 1, bedrijventerrein Medel 1a en 2 te realiseren (160 ha uitbreiding). Om hiertoe het voorkeursrecht (Wvg) in het betreffende gebied te bestendigen, wordt door de gemeenteraad een structuurvisie vastgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming hierover, wordt een plan-MER (milieueffectrapport) opgesteld. In dit advies gaat de Commissie voor de milieueffectrapportage in op de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER.

ISBN: 978-90-421-2618-3

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

